

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА РЕПУБЛИКА СРПСКА МИНИСТАРСТВО ПОЛЬОПРИВРЕДЕ, ПГУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД БАЊА ЛУКА

Мјесечни агрометеоролошки билтен

НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ У СЕПТЕМБРУ

Септембар 2019. у већем дијелу Републике Српске било је топлије од вишегодишњег просјека.

*

Доспјеле падавине су биле мање од просјечних вриједности.

*

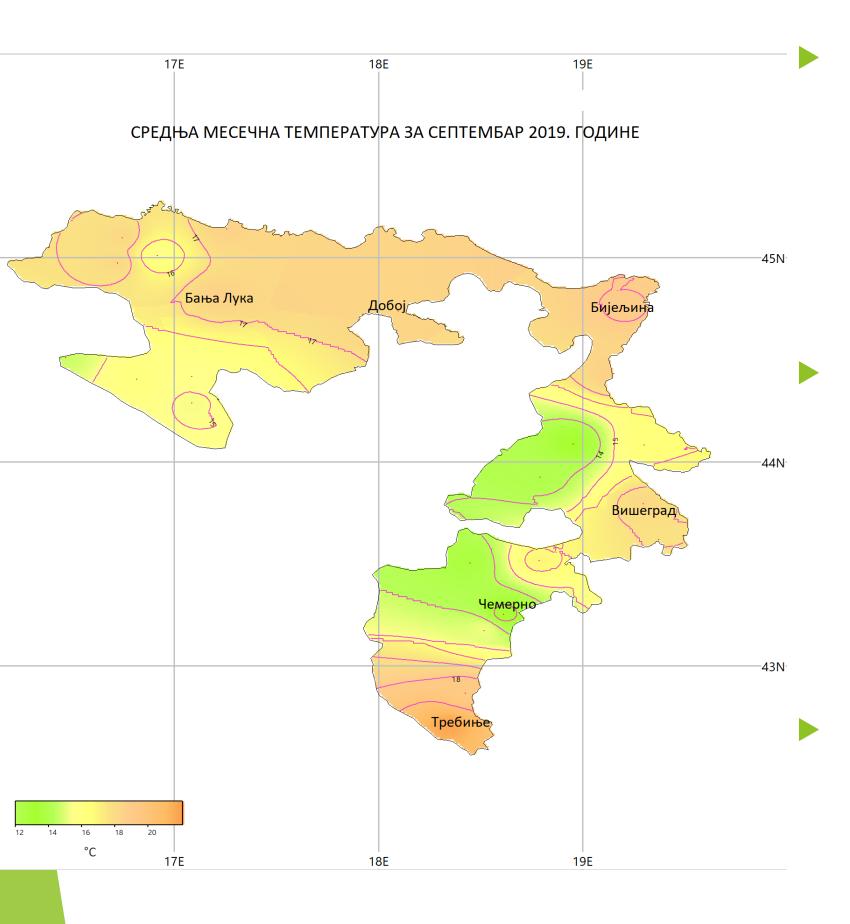
Временске прилике у септембру, уз повремене прекиде због појаве кише и пљускова, углавном су омогућавали обављање предвиђених пољопривредних радова

септембар 2019	Температуре ваздуха			Количина падавина		Температура земљишта на 5 cm		Температура земљишта на 20 cm		Влажност ваздуха %		Инсол ација		
Станице	Макс	Мин.	Сред.	Мин. 5cm	R mm	BCcm	Макс.	Мин.	Макс.	Мин.	Макс.	Мин.	h	
Бања Лука	34.6	3.1	17.7	1.9	82.9	-	32.5	11.9	24.5	15.5	100	32	196.5	
Приједор	34.0	2.9	17.4	2.5	111.0	-	27.6	13.4	25.4	16.4	91	67	193.9	
Србац	34.2	3.0	17.5	-	74.3	-	-	-	-	-	91	63	-	
Бијељина	34.2	3.4	18.1	2.9	57.1	-	31.4	9.6	25.4	14.4	96	67	212.8	
Соколац	28.1	-2.8	13.7	-4.3	36.4	-	23.2	9.8	21.0	13.3	93	22	210.0	
Добој	33.9	3.3	17.6	1.0	51.9	-	30.6	12.2	26.2	16.6	99	26	186.3	
Требиње	32.0	10.6	20.6	9.2	100.9	-	-	-	-	-	98	29	-	
Нови Град	33.1	3.8	17.0	4.0	131.7	-	-	-	-	-	94	38	- /	
Чемерно	25.4	2.2	12.7	-	66.4	-	-	-	-	-	100	38	198.2	
Вишеград	34.2	2.1	17.4	0.8		-	-	-	-	-	88	55	-	
Мркоњић Град	30.5	2.4	15.1	-1.0	95.7	-	27.7	11.0	23.4	15.0	98	32	161.3	

Табела 1 - Преглед метеоролошких података за најважније станице за септембар 2019. године

ТОПЛОТНИ УСЛОВИ У СЕПТЕМБРУ

Средња мјесечна температура ваздуха кретала се од 12,7 на Чемерну; 13,0 у Хан Пијеску; 13,7 у Сокоцу до 20,6°С у Требињу. Одступања средње температуре од просјечних вриједности кретала се од +0,5 у Фочи, Рудом и Рибнику до +1,2°С Србцу, Добоју, Билећи и Сокоцу.

Највише дневне температуре скоро у већини мјеста забиљежене су (1 септембра), а максималне су измјерене у Бањој Луци 35; Вишеграду, Бијељини, Добоју, Приједору, Србцу, Зворнику и Рудом 34, док су у планинским предјелима имале вриједности између 25 и 28°C.

Ниже температуре од просјечних забиљежене су крајем друге и почетком треће декаде мјесеца. У овом периоду само у Сокоцу и Хан Пијеску у јутарњим часовима регистрован је слаб мраз до -3°C.

ТОПЛОТНИ УСЛОВИ У СЕПТЕМБРУ

Минималне температуре ваздуха у већини мјестима забиљежене су (21. и 22. септембра), а најниже јутарње су измјерене у Сокоцу -3; Калиновику, Хан Пијеску и Рибнику 0; на Чемерну 2, у пољопривредним крајевима минималне температуре су имале вриједности око 4, на југу до 11⁰С.

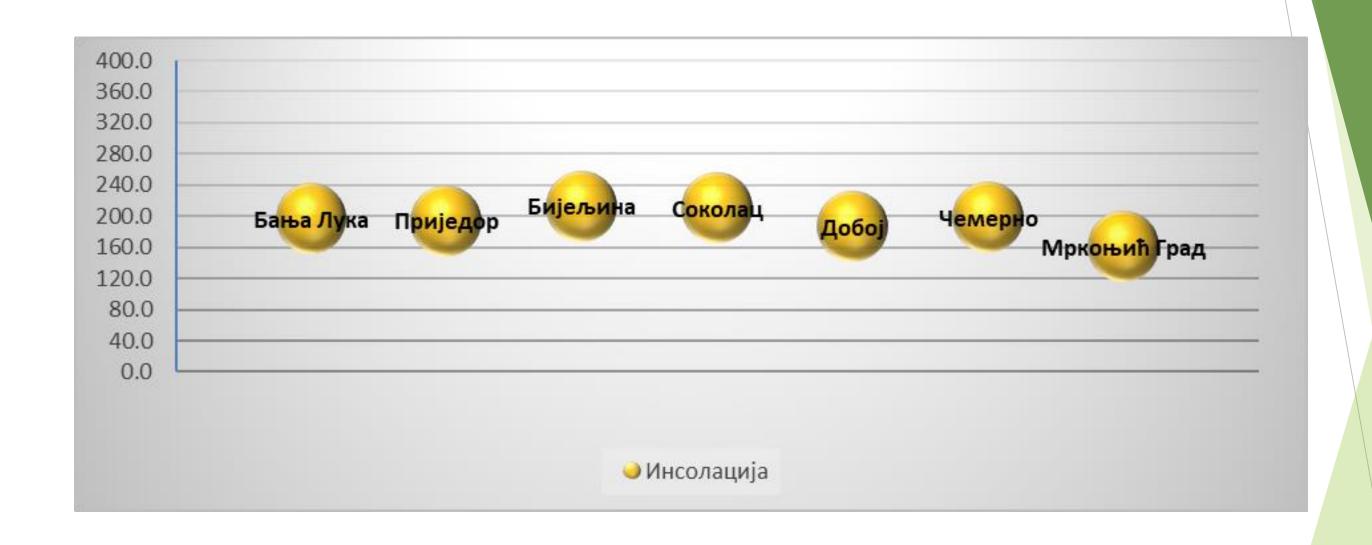

Топлотни услови у деветом мјесецу одговарали су воћа, поврћа, грожђа и кукуруза.

График 1- Приказ температуре ваздуха за септембар по станицама

ТОПЛОТНИ УСЛОВИ У СЕПТЕМБРУ

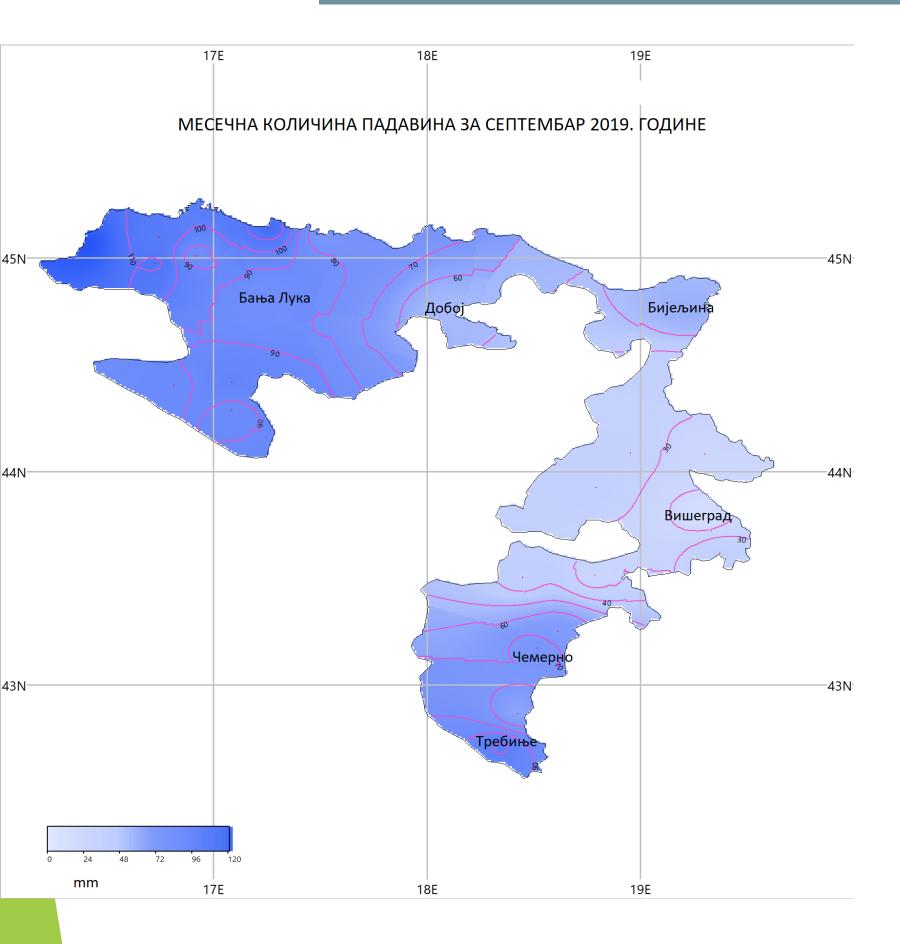

Слика 2 - Инсолација (h) за септембар 2019.године

 Инсолација у септембру имала је уједначене вриједности на свим станицама мјерења.

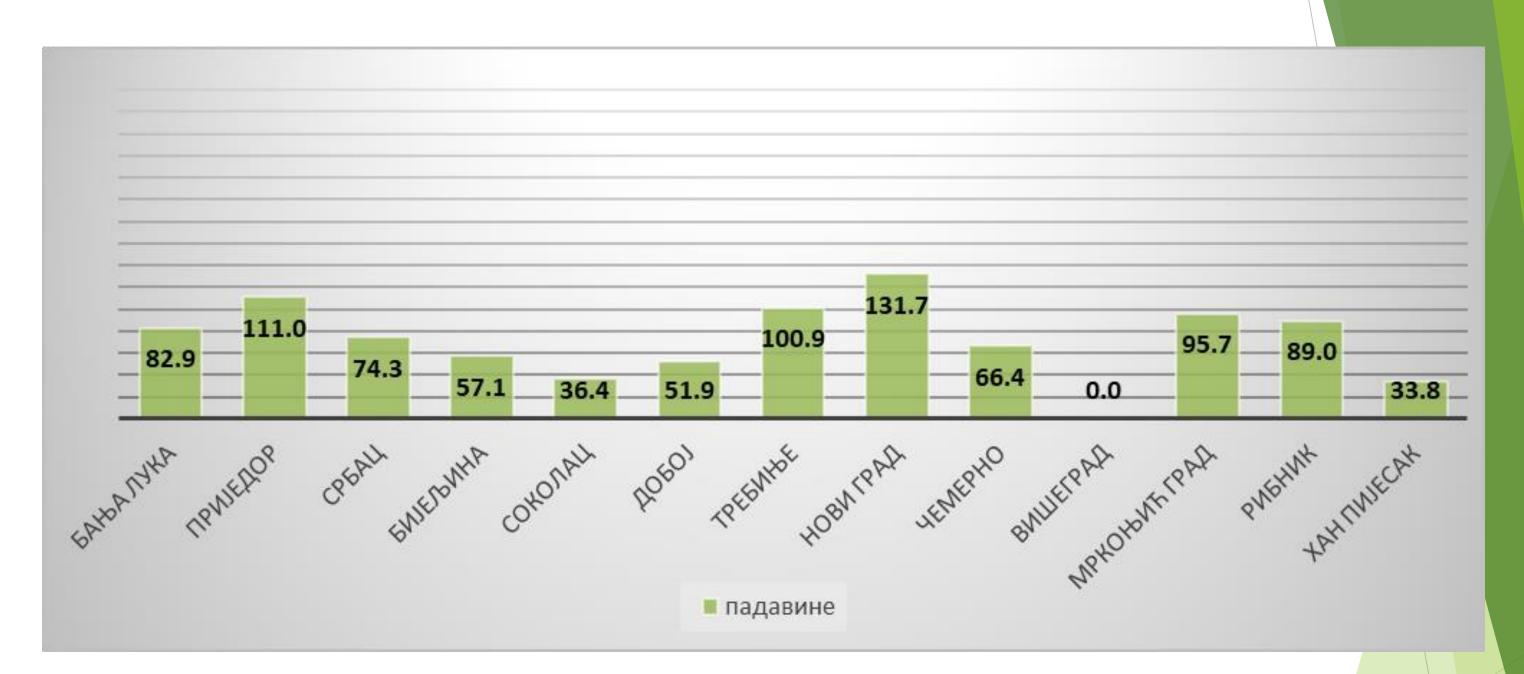
ПАДАВИНЕ

- Током септембра падавине су биле мање од просјечних вриједности, осим Мркоњић Града гдје је пало више кише од просјека. Доспјеле падавине су углавном биле пљусковитог и локалног карактера.
- Највише кише је пало у првој и средином треће декаде мјесеца.
 - Због слабијег прилива падавина у мјесецу деветом И ВИСОКИХ температура ваздуха, залихе влаге у земљишту су у већини крајева Српске биле скоро на минимуму, па су у наредном периоду потребне нове падавине, како би се обезбиједило квалитетну влаге 3a ДОВОЉНО припрему за јесењу сјетву озимих усјева и њихове почетне фазе развоја.

ПАДАВИНЕ

Слика 4 - Сума падавина за септембар 2019.године

- Највише воденог талога у септембру измјерено је у Новом Граду 132;
 Градишци 115; Приједору 111; Мљечаници 105; Требињу 101, док је најмање кише пало у Вишеграду 13 l/m².
- Највећу количина падавина током прве декаде септембра мјери Мљечаница 76, у другој Чемерно 23, а у трећој декади Градишка 84 l/m².

УСЛОВИ ВЛАЖНОСТИ

17.10.2019.	СПИ -1	СПИ-2	СПИ-3	СПИ-6	СПИ-12
Бања Лука	-0.03	-0.43	-0.72	0.59	-0.40
Нови Град	0.40	-0.04	-0.28	1.22	0.39
Рибник	-0.23	-0.53	-0.56	0.15	-0.01
Приједор	-2.15	-1.39	-1.64	0.24	-0.52
Мркоњић Град	0.06	0.39	0.46	0.58	0.13
Добој	-0.34	-0.56	-0.75	0.57	0.11
Бијељина	0.22	-0.45	-0.54	0.52	-0.15
Соколац	-0.81	-0.36	-0.17	0.41	-0.42
Вишеград	-1.75	-0.76	-0.76	-0.04	-0.66
Билећа	-0.69	-0.90	0.08	1.12	-0.08
Требиње	-2.20	-2.91	-0.45	0.58	-0.42

Легенда:

Услови влажности	Вриједност СПИ
Изузетна суша	СПИ<=-2.326
Екстремна суша	-2.326<СПИ<=-1.645
Јака суша	-1.645<СПИ<=-1.282
Умјерена суша	-1.282<СПИ<=-0.935
Сушно	-0.935<СПИ<=-0.524
Нормални услови влажности	-0.524<СПИ<=0.524
Мало повећана влажност	0.524<СПИ<=0.935
Умјерено повећана влажност	0.935<СПИ<=1.282
Јако влажно	1.282<СПИ<=1.645
Екстремно влажно	1.645<СПИ<=2.326
Изузетно влажно	СПИ>=2.326

Слика 5 - СПИ индекс за септембар 2019 .године

УСЛОВИ ЗА ПОЈАВУ И ШИРЕЊЕ БОЛЕСТИ

Повремено нестабилне временске прилике повољно су утицале на развој биљних болести као што су: црна пјегавост и пламењача кромпира, сива трулеж винове лозе и друге биљне болести.

Слика 8 - Црна пјегавост кромпира

АКТИВНОСТИ ИНСЕКАТА

Слика 9- Јабукин смотавац

- Топло и углавном суво вријеме током септембра повољно је утицало на активност инсеката, као што су: јабукин и бресквин смотавац четврте генерације, поред њих регистровано је и присуство четврте генерације грожђаног мољца.
- У усјевима кукуруза примијећено је присуство јајних легала треће генерације кукурузног пламенца.

ПОЉОПРИВРЕДНИ РАДОВИ

Временске прилике у септембру уз повремене прекиде због појаве кише и пљускова углавном су омогућавали обављање предвиђених пољопривредних радова; берба пристиглих култура - кукуруза, сунцокрета, воћа, грожђа и поврћа, као и други актуелни пољопривредни радови.

Израдили:

Дејан Супић, руководилац Одсјека за агрометеорологију Инес Ђурић, виши стручни сарадник за агрометеорологију